

Správa o činnosti Štátneho archívu v Bratislave, pobočky Trenčín v roku 2013

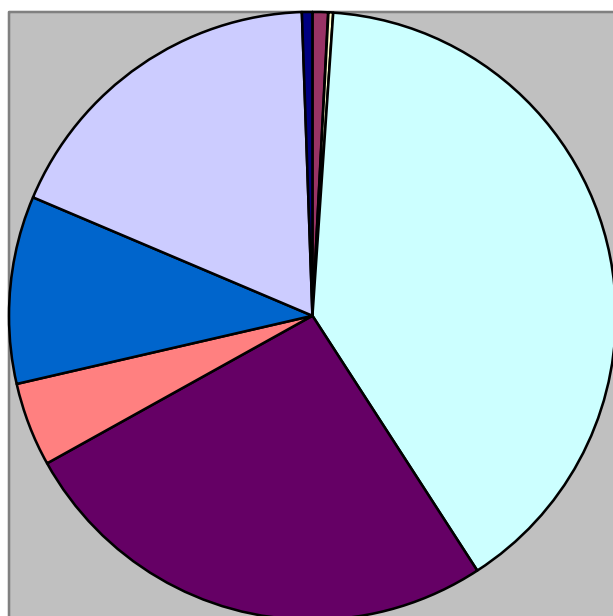
A. Personálny stav

V archíve je systemizovaných 8 štátnozamestnaneckých miest. Z toho 5 vysokoškolských a 3 stredoškolské. Vo verejnom záujme nemáme systematizované ani jedno pracovné miesto.

B. Odborné činnosti archívu

Na archívnych činnostiach sa vo vykazovanom roku podieľali všetci zamestnanci. Spolu odpracovali 1678 pracovných dní, ktoré sme čerpali nasledovne:

Predarchívna starostlivosť	240 dní
Evidencia archívneho dedičstva SR	13 dní
Ochrana archívnych dokumentov	2 dni
Spracúvanie a sprístupňovanie archívnych dokumentov	574 dní
Prístup k archívnym dokumentom (bádateľská agenda, správna agenda)	374 dní
Príručná odborná archívna knižnica	63 dní
Výskumná, publikačná, kultúrno-osvetová činnosť	143 dní
Organizačná, riadiaca a hospodársko-administratívna práca	261 dní
Správa informačných technológií	8 dni

■ Predarchívna starostlivosť

■ Ochrana archívnych dokumentov

■ Spracúvanie a sprístupňovanie archívnych dokumentov

■ Prístup k archívnym dokumentom (bádateľská a správna agenda)

■ Príručná odborná archívna knižnica

■ Výskumná, publikačná, kultúrno-osvetová činnosť

■ Organizačná, riadiaca a hospodársko-administratívna práca

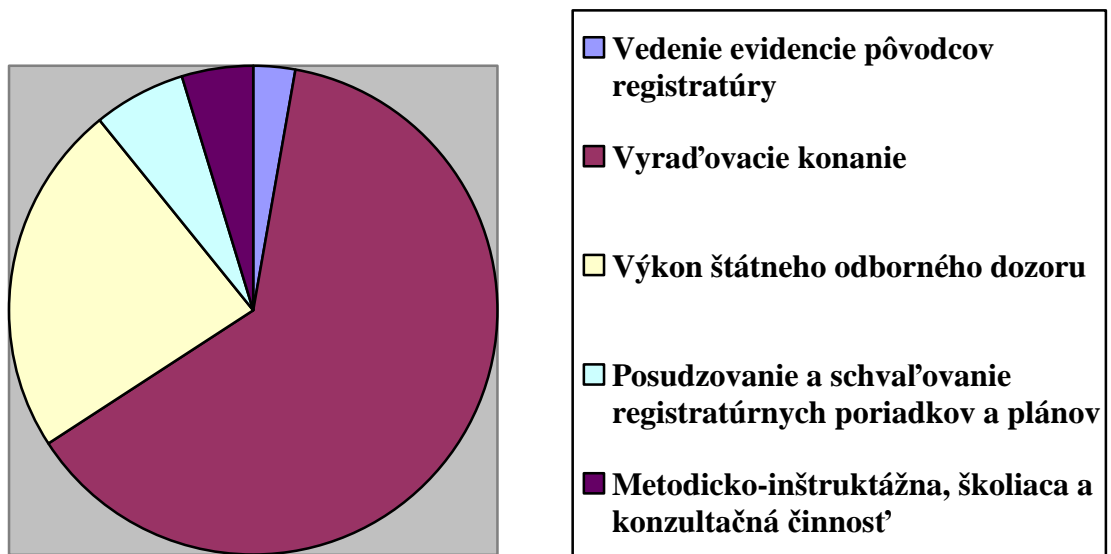
■ Správa informačných technológií

Graf č. 1: Odborné činnosti archívu

1. Predarchívna starostlivosť na úseku správy registratúry

Predarchívnej starostlivosti na úseku správy registratúry archív venoval 187 dní, konkrétne:

Vedenie evidencie pôvodcov registratúry	5 dní
Vyrad'ovacie konanie	118 dní
Výkon štátneho odborného dozoru správy registratúr	44 dní
Posudzovanie a schvaľovanie registratúrnych poriadkov a plánov	11 dní
Metodicko-inštruktážna, školiaca a konzultačná činnosť	9 dní

Graf č. 2: Predarchívna starostlivosť na úseku správy registratúry

V evidencii pôvodcov registratúr je podľa aplikácie BACH – Predarchívna starostlivosť zaradených 792 subjektov. Z toho vyradených z evidencie bolo 15 pôvodcov a novo zaradených 17. Z celkového počtu má cca 690 pôvodcov zriadené registratúrne strediská. V našej predarchívnej starostlivosti nemáme žiadneho pôvodcu so zriadeným archívom.

Za uplynulý rok bolo predložených 130 návrhov na vyradenie, z čoho bolo 123 schválených, 6 návrhov bolo odstúpených kompetenčne príslušným archívom, 1 návrh bol pozastavený.

Okrem toho sme robili predskartačný výber z asi 500 balíkov spisov C, T, P, Nc, Nt a D Okresného súdu v Trenčíne z rokov 1945-2001.

V roku 2013 sme uskutočnili 20 kontrol správy registratúry – z toho 14 komplexných a 6 následných kontrol. Najviac pozornosti bolo už tradične venovaných orgánom verejnej správy. Následné kontroly zamerané na odstránenie zistených nedostatkov boli vykonané na troch mestských úradoch, menovite na Mestskom úrade v Trenčíne, v Novom Meste nad Váhom a v Starej Turej. Naďalej je najväčším problémom pridelovanie správnych registratúrnych značiek.

V priebehu roka požiadalo 18 subjektov o schválenie smerníc, z nich bolo 10 pôvodcov, ktorí majú povinnosť predkladať na schválenie registratúrne poriadky a registratúrne plány, 6 pôvodcov bolo povinných predkladať len registratúrny plán a dvaja ktorí nemajú povinnosť predkladať na schválenie registratúrny poriadok, ani registratúrny plán.

Osobné, telefonické a e-mailové konzultácie a inštruktáže boli naďalej poskytované k odbornej správe záznamov, vypracovaniu interných smerníc a vyrad'ovaciemu konaniu. Uskutočnili sme 4 školenia ďalej 288 konzultácií a inštruktáží. Z toho osobne 7, telefonicky 160 a e-mailom 121.

Celkový rozsah prebraných archívnych dokumentov a to po vyrad'ovacom konaní je 88,59 bm.

1. kapitole sme celkovo (spolu s preberaním archívnych dokumentov po vyrad'ovacom konaní) venovali 240 pracovných dní, čo predstavuje 14,3 % z celoročnej činnosti.

2. Evidencia archívneho dedičstva slovenskej republiky

K 31. 12. 2013 vykazujeme 740 archívnych fondov a zbierok s rozsahom 4 749,62 bm.

Na 13 archívnych fondov o rozsahu 17,49 bm sa viaže depozitná zmluva s Provincialátom rehole Piaristov na Slovensku a Nitrianskym biskupstvom.

V tomto roku sme prevzali od Gymnázia Ľ. Štúra Trenčín 8,6 bm zmluvne uložených archívnych dokumentov. Naďalej je u pôvodcu - v Slovenskej sporiteľni Trenčín zmluvne uložených 50 bm.

Prírastky iným spôsobom sme zaznamenali zbierkovou činnosťou pracovníkov archívu, alebo nájdené v sklade pri spracovávaní fondov, spolu 1,89 bm, 91 kusov.

Úbytky dokumentov vnútorným vyradením predstavujú 17,37 bm z balíkového stavu.

Celkove sme tejto kapitole venovali 13 pracovných dní, čo predstavuje 0,8 % z celoročnej činnosti.

3. Ochrana archívnych dokumentov

V účelovej budove sa archív nachádza už od roku 1985.

Stav budov sa oproti minulému roku nezlepšil.

Čo sa týka vykurovacej sústavy v 1. stavbe, máme pridelené peniaze na opravu 8 radiátorov, ktoré sú v havarijnom stave. Je škoda, že sa nepristúpilo k rekonštrukcii celej vykurovacej sústavy v tejto najstaršej časti archívu, pretože vypovedanie ostatných radiátorov je len otázka času.

Naďalej je potrebná výmena okien, čím by sa znížili straty tepla a tak by sa v konečnom dôsledku ušetrilo na platbách za kúrenie. Máme prísľub z centra podpory, že opadaná omietka sa opraví v nasledujúcom roku.

V roku 2013 sa predĺžila zmluva na prenájom depotu v KARE na ďalších 5 rokov. V dodatku zmluvy sa nám podarilo na základe rokovaní s nájomcom odbúrať platby za dodávky tepla v sume 2044 € ročne.

Priemerná teplota nameraná na prízemí depotu je 16,87°C, na poschodí 17,85°C; priemerná vlhkosť na prízemí 51,89 %, na poschodí 45,85 %.

Najvyššia vlhkosť nameraná v depote na prízemí 25. 06. - 63,3%, najvyššia teplota nameraná v depote na poschodí 09. 08. 2013 - 29,9°C.

Priemerná teplota v prenajatých priestoroch je 16,19°C a priemerná vlhkosť 65,35 %.

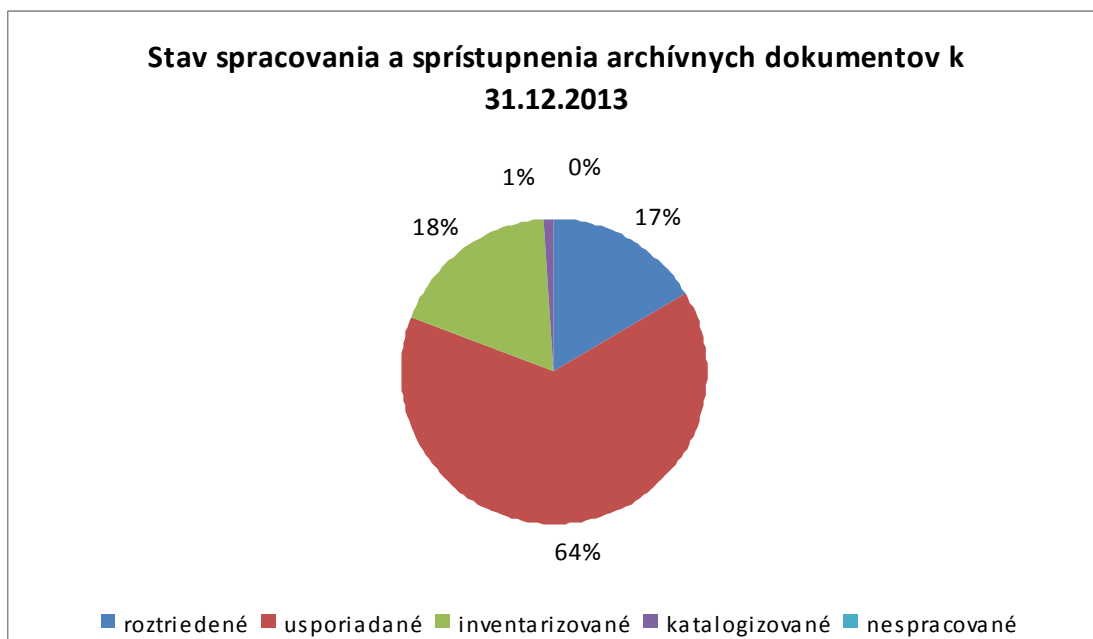
Celková kapacita depotov spolu s prenajatým priestorom je 6 032 bm. Voľnú kapacitu predstavuje 1282,38 bm.

Ochrane archívnych dokumentov sme venovali 2 pracovné dni na meranie teploty a vlhkosti a presun prevzatého archívneho materiálu, čo predstavuje necelých 0,001 % z celoročnej činnosti.

4. Spracúvanie a sprístupňovanie archívnych dokumentov

Stav spracovania a sprístupnenia archívnych dokumentov k 31. 12. 2013

roztriedené		usporiadané		inventarizované		katalogizované		registre ako AP		nespracované		Celkové množstvo AD v bm
bm/ks	%	bm/ks	%	bm	%	bm	%	bm	%	bm	%	
783,95	16,5	3048,63	64,18	864,88	18,2	46,53	0,97	0	0	4,64	0,09	4749,62
13 221		2141										15 362

Graf č. 3: Stav spracovania a sprístupnenia archívnych dokumentov k 31.12.2013

Spracovanie a sprístupnenie archívnych dokumentov vo vykazovanom roku

Celkovo bolo spracovaných 91 ks a 176,6 bm archívnych dokumentov, z toho bolo reinventarizovaných 8,04 bm archívnych dokumentov.

roztriedené		usporiadané		inventarizované	katalogizované	registre ako archívna pomôcka	reinventarizované	Celkom	
bm	ks	bm	ks	bm	bm	bm	bm	bm	ks
10,13	91	149,91		7,78	0,75	0	8,04	176,6	91

V uplynulom roku bolo roztriedených 10,13 bm a 91 ks kalendárov, pohľadníc, fotografií, kalendárov a príležitostných odtlačkov pečiatok.

Okrem plánovaných úloh sme v uplynulom roku prevzali po vyrad'ovacom konaní 79,43 bm dokumentov, čo predstavuje prírastky do 34 archívnych fondov. Všetky prírastky boli usporiadané vrátane vnútorného vyrad'ovania.

Tiež bolo usporiadaných 0,89 bm prírastkov do 2 archívnych fondov prevzatých akvizíčnou činnosťou a inak.

Aj v uplynulom roku sme pokračovali v spracúvaní Okresného národného výboru v Trenčíne. Až na malé výnimky sú vo fondových oddeleniach balíky roztriedené a nastáva scelenie jednotlivých prírastkov – chronologické začlenenie zaškatuľovaných dokumentov. Pri ďalšom spracovaní samozrejme prebieha vnútorné vyrad'ovanie, pretože

ostatné balíky prírastkov boli v prevažnej miere prevzaté ako ucelená registratúra, ktorá neprešla vyradovaním.

Bolo spracovaných 5,5 bm odboru vnútra, 12 bm plánovacieho odboru, 3 bm odboru obchodu, ďalej 18 bm odboru školstva a 2,46 bm odboru pôdohospodárskeho. V nasledujúcom roku sa bude pokračovať, už usporiadané fondové oddelenia sa začnú inventarizovať.

Okrem toho bolo spracovaných 2 bm dokumentov Základnej organizácie Revolučného odborového hnutia pri Závodnom výbore Okresného národného výboru v Trenčíne z rokov 1958-1991 a 1 bm dokumentov Základnej organizácie Socialistického zväzu mládeže a Brigády socialistickej práce Okresného národného výboru v Trenčíne z rokov 1975-1983.

Neplánovanou úlohou v tejto podkapitole bolo zatriedenie nájdených 2,75 bm kníh odboru kádrovej a personálnej práce z rokov 1950 – 1991.

Mimo plánu práce bol aj predskartačný výber z asi 500 balíkov spisov C, T, P, Nc, Nt, D Okresného súdu v Trenčíne z rokov 1945-2001. Ako prírastok sme po výbere zaznamenali 11,88 bm materiálu, ktorý sa zaškatuľoval a bol spravený ich súpis.

Celkovo bolo v podkapitole Usporiadané vrátane vnútorného vyradovania spracovaných 149,91 bm archívnych dokumentov.

Vypracovala sa ďalšia časť čistopisu čiastkového inventára odboru výstavby Okresného národného výboru v Trenčíne z roku 1968. Zinventarizovalo sa takto ďalších 62 archívnych škatúľ spisov, čo predstavuje 7,75 bm materiálu veľmi často využívaného a predkladaného stránkam.

Neplánovanou úlohou bolo zapracovanie dodatku k už vypracovanému inventáru Obvodný úrad Miestneho národného výboru v Trenčíne z rokov 1945 – 1950 v celkovom množstve 0,03 bm.

Pokračovalo sa v katalogizácii administratívnych spisov Magistrátu mesta Trenčín z roku 1888. Bolo spracovaných 0,75 bm, čo predstavuje 520 katalogizačných záznamov.

Pred vypracovaním čiastkového inventára bolo reinventarizovaných 3,88 bm novovekých listín Magistrátu mesta Trenčín.

Pri prepise rukopisu katalógu prezidiálnych spisov Okresného úradu v Novom Meste nad Váhom bol zistený nesúlad s rukopisom (napr. začlenenie niektorých dôverných spisov do prezidiálnych). Preto je nutné priebežne robiť revíziu fondu. Takto bolo zrevidovaných 1 bm záznamov z rokov 1923 – 1924.

Ďalšou neplánovanou úlohou bolo začlenenie dodatkov Obvodného úradu Miestneho národného výboru v Trenčíne z rokov 1945 – 1950, ktoré boli prevzaté od Mestského úradu v Trenčíne. Dodatok predstavoval len 0,03 bm, bolo však potrebné prečíslovať inventárne jednotky a opraviť vecný register, preto sa reinventarizoval celý fond v rozsahu 3,16 bm. Celkom bolo reinventarizovaných 8,04 bm archívnych dokumentov.

V uplynulom roku bol vypracovaný ďalší čiastkový inventár Magistrát mesta Trenčína – Novoveké listiny, 1527 – 1848. V roku 2014 ešte plánujeme vypracovať k nemu registre.

Ďalej sa pokračovalo vo vypracovaní čiastkového inventára Okresného národného výboru v Trenčíne, odboru výstavby, ročník 1968.

Do aplikácie BACH inventáre sa zaznamenal rukopis katalógu prezidiálnych spisov Okresný úrad v Novom meste nad Váhom z rokov 1923 -1924.

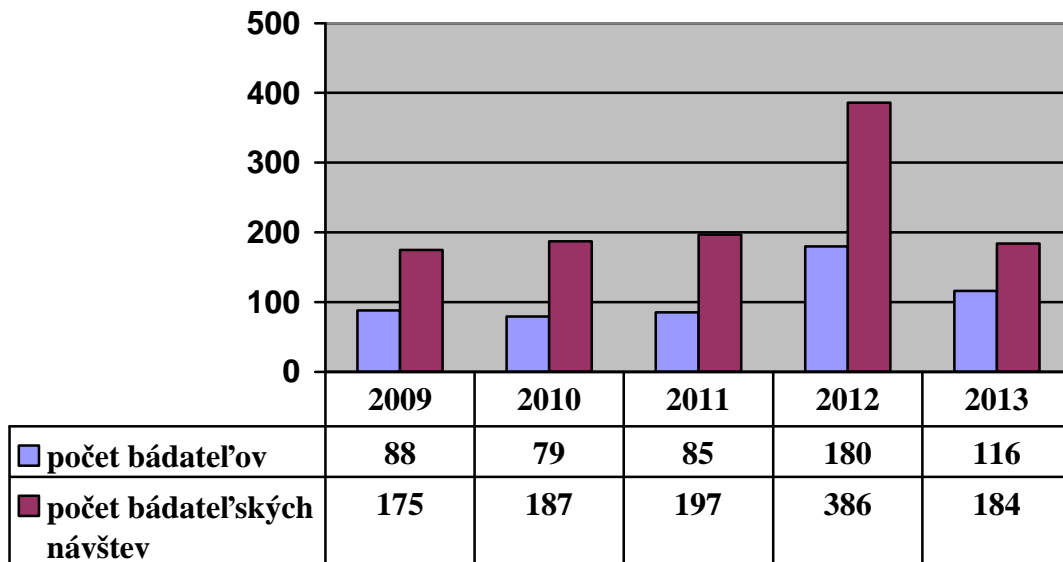
Celkovo bolo v aplikáciách zaznamenaných 2717 záznamov. V aplikáciách Bach – Inventáre sa zaevidovalo 2700 záznamov. a do aplikácie Bach – Predarchívna starostlivosť 17 záznamov.

Spracúvaniu archívnych dokumentov sme súhrnne venovali 574 dní, čo predstavuje 34,2 % z celkovej činnosti archívu.

5. Prístup k archívnym dokumentom

Prístup k archívnym dokumentom štúdiom na základe bádateľského listu

Vo vykazovanom roku 2013 náš archív navštívilo za účelom štúdia archívnych dokumentov celkom 116 bádateľov, ktorí uskutočnili 184 bádateľských návštev, čo je o necelých 36 % menej bádateľov než v roku 2012, kedy náš archív navštívilo 180 bádateľov. Tiež bádateľských návštev (184) bolo oproti minulému roku o 52 % menej.

Graf. č. 4: Počty bádateľov a bádateľských návštev za ostatných 5 rokov

Podľa chronologického členenia najviac bádateľských návštev - 76 sa týkalo štúdia tém z rokov 1918 – 1945, potom tém presahujúce jednotlivé obdobia (71) a tém po roku 1945 (17).

Podľa tematického členenia bolo najviac záujemcov o štúdium regionálnych dejín (69 bádateľských návštev), genealógie, dejín rodov a osobností (43) a bádanie v oblasti dejín politických strán (11 bádateľských návštev).

Za účelom štúdia navštívilo náš archív najviac študentov, v prevažnej väčšine z Trenčianskej univerzity ale i ďalších vysokých škôl. Študovali dokumenty k seminárnym, diplomovým, bakalárskym a doktorandským prácam, napríklad dejiny školstva, dejiny spolku Živena, komunálnu politiku v medzivojnovom a povojnovom období, židovskú otázku, obdobie Slovenského štátu, Hlinkovu gardu, SNP, ale aj obdobie po roku 1948. Z hospodárskej sféry – dejiny Prvej slovenskej továrne na lieh a droždie v Trenčíne, dejiny liehovarníctva v trenčianskom kraji, mlyny v Nemšovej, história železničných tratí v Trenčíne, trenčianske Veľkomäsiarstvo Schaner, Tiberghien a iné.

V rámci štúdia regionálnych dejín boli predložené dokumenty k dejinám Nového Mesta nad Váhom, Bošáce, Nemšovej, Soblahova, Zlatoviec, Beckova, Starej Lehoty, Mnešíc, Čachtíc, Častkoviec, Dolného Srnia, Skalky nad Váhom, Zamaroviec a Potvoríc.

Sedem bádateľov prispelo k obohateniu cirkevných dejín štúdiom pôsobenia rehole piaristov v Trenčíne.

V rámci genealógie prejavili bádatelia záujem napr. o rody Illešházi, Zierfus, Peer genealógie rodín z Motešíc a Bobota, rodín Diamant, Klein, Kubínsky, Klimešová, Bušo a iných a štúdium osobností napr. Jozefa Branekého a Jozefa Kudlu.

Vo svojich prácach využili bádatelia najviac štúdium dokumentov Okresných úradov v Trenčíne a v Novom Meste nad Váhom, notárskych úradov, Magistrátu mesta Trenčín, ďalej mapy, plány, kroniky a matriky.

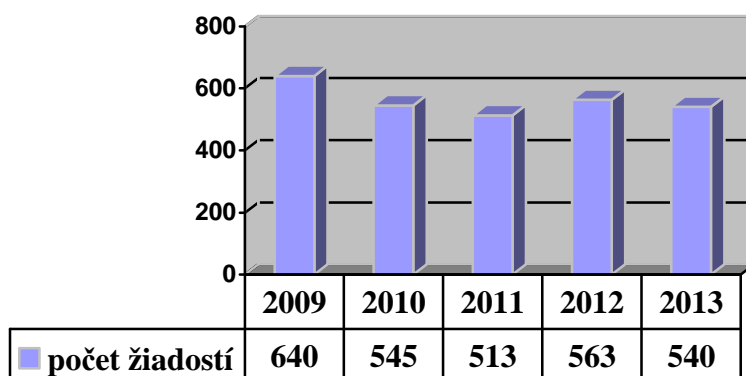
Celkovo na štúdium predložených 236 kusov archívnych dokumentov, 23 fasciklov a 387 škatúl.

Za vyhotovenie 394 ks xerokópií zaplatili bádatelia 76,67 €, za nahliadnutia do matrik v kolkoch 12 €, fotografovanie dokumentov 53,08 €.

Celkovo bolo bádateľskej agende venovaných 105 dní, čo predstavuje necelých 6,25 % celoročnej činnosti.

Prístup k archívnym dokumentom formou odpisu, výpisu, potvrdenia alebo kópie na základe písomnej žiadosti

Za účelom vyhľadania a predloženia archívneho dokumentu navštívilo archív 471 osôb, čo je o necelých 18 % menej než v roku 2012.

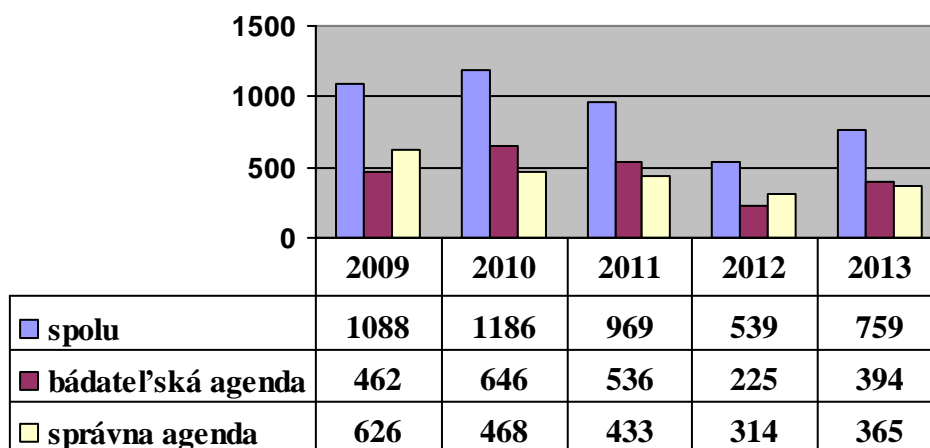
Graf č. 5: Počty žiadostí v správnej agende za ostatných 5 rokov

Zaregistrovali a vybavili sme celkovo 540 písomných žiadostí o prístup k archívnym dokumentom, z toho 7 zahraničných. Okrem písomných podaní prišlo aj 131 e-mailových (z toho 1 zahraničná), čo je nárast o 58%, ktoré boli tiež vybavené.

Zo 122 archívnych dokumentov bolo vydaných 365 kusov overených xerokópií – z toho 255 kusov overených xerokópií z 58 archívnych dokumentov za úhradu v hotovosti v sume 50,67 €. 110 ks xerokópií zo 64 archívnych dokumentov bolo spoplatnených za správny poplatok v celkovej hodnote 394,50 €.

Väčšina žiadostí, tak ako po minulé roky, sa týkala zisťovania neznámych vlastníkov z listov vlastníctva zverejnených na internete, ktoré sa preverujú na podnet ROEPU (Registra obnovy evidencie pozemkov). Títo žiadatelia sú oslobodení od správnych poplatkov.

Tejto podkapitole sme venovali 201 pracovných dní čo predstavuje necelých 12 % celoročnej činnosti.

Graf č. 6: Počty kópií archívnych dokumentov vydaných archívom za ostatných 5 rokov

Celej kapitole Prístup k archívnym dokumentom sme venovali 374 pracovných dní čo predstavuje 22,3 % celoročnej činnosti, súhrnne vybrané poplatky činia 586,92 €.

6. Príručná odborná knižnica

K 31. decembru 2013 vykazujeme za knižnicu 14 485 zväzkov kníh. Ako prírastok bolo zaevidovaných 36 zväzkov, ktoré archív získal darom. Na nákup nových publikácií archív ani toho roku nemal k dispozícii žiadne finančné prostriedky.

Za časopisy, zborníky a zbierky zákonov bolo z rozpočtu použitých 419,34 €. Z toho na zbierky zákonov sumu 314,92 €.

Celkovo bolo katalogizovaných 965 zväzkov kníh. Klasicky 36 zväzkov získaných darom a v softvérovej aplikácii KNIŽNICA bolo zaregistrovaných 929 zväzkov. Súhrnne je elektronicky evidovaných 12 097 zväzkov. Vo výpožičnej agende bolo predložených 175 zväzkov publikácií k prezenčnému štúdiu bádateľom.

Celkove bolo knižnici venovaných 63 pracovných dní, čo predstavuje 3,75 % z celoročnej činnosti.

7. Výskumná, publikačná, kultúrno – osvetová činnosť

Rezortné výskumné úlohy 1. svetová vojna v archívnych dokumentoch a Veduty v štátnych archívoch v SR boli splnené.

Naďalej prebieha spolupráca na doposiaľ nevydanom 3. diele monografie Trenčín a tiež na monografii Potvoríc.

3. októbra sme pri príležitosti 350. výročia vpádu Turkov k Trenčínu usporiadali jednodňovú výstavu originálov viazucich sa k tejto udalosti. Široká verejnosť využila možnosť pozrieť si jedinečné archívne dokumenty. Pri príležitosti tejto výstavy sme poskytli rozhovor Trenčianskym novinám.

V spolupráci s odborom archívov a registratúr sme sa podieľali na výstave Archívne klenoty v slovenských archívoch k dvadsiatemu výročiu vzniku SR. Vernisáž sa uskutočnila 21. 11. 2013 na bratislavskom hrade.

Boli organizované prednášky s ukážkami archívnych dokumentov pre ohlásené exkurzie žiakov.

Plneniu úloh tejto kapitoly sme venovali 143 pracovných dní čo činí 3% z celoročnej činnosti.

8. Organizačná a riadiaca práca, vzdelávanie, ekonomické a administratívne práce

V hospodárskej oblasti sa nám opäť nepodarilo zabezpečiť ochranné pracovné prostriedky (naposledy poskytnuté v r. 2004), dokonca ani pre kolegyňu prijatú ešte v roku 2011.

Pretrvávajúca kritická situácia nám nedovolila zúčastniť sa na vzdelávacích aktivitách, okrem porád riaditeľov sa ani jeden zamestnanec v dôsledku nedostatku finančných prostriedkov nezúčastnil vzdelávacích aktivít. Nekonal sa ani porada zamestnancov na úseku predarchívnej starostlivosti.

Zúčastnili sme sa na XVII. archívnych dňoch, ktoré poriadala Univerzita J. A. Komenského v Bratislave.

Naši zamestnanci sa zúčastnili tiež viacerých seminárov - Matica v národe, národ v Matici (16. 01.), seminára k 1150. výročiu príchodu Cyrila a Metoda na naše územie Na počiatku bolo slovo (18. 04.), seminára História kláštorov Ora et ars (20. 06.), seminára a výstavy Detvan – Slovenský spolok Detvan v Prahe (18. 09.), a výstav – Memoriae Prividiae Antiquae v Prievidzi 06. 03.) a seminára Ako sa meral čas spojeného s vernisážou výstavy Klenoty archívov dňa 21. 11. na bratislavskom hrade.

Celý rok bol sprevádzaný zmenami – od júla náš archív prešiel pod Centra podpory v Bratislave pod Centrum podpory v Trenčíne. Napriek takejto závažnej zmene, sme nedostali žiadne oficiálne oznámenie. Čo sa týka vyjasnenia kompetencií medzi Centrom podpory v Trenčíne a v Bratislave, je situácia viac ako neprehľadná, preto očakávame stanovenie jasných pravidiel.

Môžem konštatovať, že od prechodu pod Centrum podpory v Trenčíne sa situácia zlepšila. Naše aktuálne problémy sú riešené - napríklad havarijná situácia radiátorov. Budeme žiadať pridelenie finančných prostriedkov na výmenu ostatných radiátorov v 1. stavbe a výmenu okien.

Problémy boli celý rok aj s upratovacími službami – upratovačka dostala behom uplynulého roka dvakrát výpoveď, naposledy týždeň pred Vianocami.

V roku 2013 sme zaevidovali 823 podaní, z nich 540 (66 %) tvoria žiadosti o prístup k archívnym dokumentom formou odpisu, výpisu, potvrdenia alebo kópie. Druhú najväčšiu skupinu tvorí 130 návrhov na vyradenie, čo predstavuje 16 % agendy.

Pri porovnaní s administratívnou agendou roku 2012 (857 podaní), zistujeme pokles o 34 podaní, čo je o 4 % menej.

Na plnenie úloh 8. kapitoly sme potrebovali 261 pracovných dní, čo znamená 15,55 % z činnosti archívu.

9. Správa informačných technológií

Spolupráca s Okresným úradom v Trenčíne v oblasti informatiky sa zlepšuje. Pretrvávajú problémy s prístupom do Servis desku a do SAPu, zastaralá technika nám nedovoľuje riešiť naše aktuálne problémy prostredníctvom týchto portálov - nedarí sa nám ani prihlásiť, nie tak ešte nahlasovať dovolenky a prekážky v práci.

Napriek všetkým problémom očakávame, že salepší naša situácia aj vo vybavenosti informačnou technológiou, pretože máme havarijný stav štyroch počítačov.

Aktualizácii webových stránok archívu sme venovali 5 pracovných dní vypracovaním správy o činnosti archívu za predchádzajúci rok.

Správe informačných technológií sme venovali 0,5 %, celkom 8 pracovných dní.

Na záver môžem skonštatovať, že odborné práce boli s malými odchýlkami uskutočnené podľa plánu práce. Prístup k archívnym dokumentom bol tiež bezproblémový.

Najväčším problémom archívu je naďalej pozastavená výstavba ďalšieho depotu a nedostatok financií.

Aj napriek tomu v akej neustále pretrvávajúcej finančnej kríze musíme zabezpečiť všetky požiadavky, neostáva nám iné ako veriť v zlepšenie.

Mgr. Janka Štefaničáková
riaditeľka